

Tillsyn över växthus

Inledning

Bakgrund

Miljönämnden utövar tillsyn och kontrollerar att miljöbalkens mål följs vid miljöskyddsobjekten i Trelleborgs kommun. Genom att samordna tillsynen i en tillsynskampanj, "Tillsyn över växthus", kan arbetet utföras effektivare.

Vid tillsynen kontrollerades att företagen följer miljöbalkens allmänna hänsynsregler, som bland annat säger att "Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön".

Miljönämnden skall som tillsynsmyndighet kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse. Enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) tilldelas tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter en kod utifrån SNI (svensk näringsgrensindelning).

Mål

Enligt Sveriges nationella miljö kvalitetsmål om giftfri miljö skall miljön vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Enligt Sveriges nationella miljö kvalitetsmål om frisk luft skall luften vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Som en del av dessa nationella miljö kvalitetsmål strävar miljöförvaltningen genom "Tillsyn över växthus" mot att minimera utsläpp av miljöfarliga ämnen till luft, mark och vatten samt att riskerna med hanteringen av kemiska produkter minskar. Vattenvårds-, luftvårds-, kemikalie- och avfallsfrågor är aktuella på nästan samtliga växthus.

Tillsynsmetodik

Tillsynskampanjen över växthus och plantskolor inleddes med att respektive företag kontaktades via telefon före inspektionerna.

Inspektionerna utfördes med hjälp av inspektionsprotokoll. Inspektionsrapporter och eventuellt beslut tillställdes företagen efter besöken. Projektet "Tillsyn över växthus" påbörjades under vintern 2002 och slutfördes under våren 2004.

Regelöversikt

Miljöbalken är tillämplig på alla växthus och plantskolor oavsett storlek.

Förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll gäller för alla verksamhetsutövare med yrkesmässig verksamhet, som skall anmälas eller kräver tillstånd enligt miljöbalken. Förordningen gäller inte frågor som rör arbetsmiljön. Enligt förordningen skall det finnas en fastställd och nedskreven fördelning av ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten enligt miljöbalken och alla föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken.

Det skall finnas rutiner för att kontrollera att utrustning för drift och kontroll hålls i gott skick, för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön. Kontrollen skall finnas nedskrivet. Om en driftstörning eller liknande händelse inträffar som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön, skall tillsynsmyndigheten (miljöförvaltningen) omedelbart underrättas.

Verksamhetsutövaren skall förteckna de kemiska produkter som hanteras och som kan innebära risker från hälso- eller miljösynpunkt.

Förteckningen skall innehålla följande uppgifter om produkterna:

1. Produktens namn,
2. Omfattning och användning av produkten,
3. Information om produktens hälso- och miljöskadlighet, samt
4. Produktens klassificering med avseende på hälso- eller miljöfarlighet.

Växthus i Trelleborgs kommun

Tillsynsbesök utfördes på 9 växthus och plantskolor i Trelleborgs kommun. Växthusens storlek varierar mellan 0 till 80 000 m² växthusyta och mellan 0 till 30 anställda.

De mindre anläggningarna har i större utsträckning börjat köpa färdigupptrivna växter och gått ifrån att odla själv.

Buller

Naturvårdsverkets råd och riktlinjer 1978:5 ”Riktvärden för externt industribuller” har status som allmänna råd och bör tillämpas.

Växthusens arbetstider är huvudsakligen under dagtid. Verksamheterna är inte speciellt bulleralstrande. Det som kan ge upphov till buller är transporter till och från växthusen.

Kemikalier

Ungefär hälften av växthusen har minskat kemikalieförbrukningen sedan föregående tillsynsbesök (år 1998). Detta som en följd av att odlingarna har minskat i omfattning.

Vid ett fåtal av växthusen förekom det överblivna rester av besprutningsmedel, som inte användes i verksamheterna. Verksamhetsinnehavarna uppmanades i dessa fall att rensa ut och skicka det farliga avfallet till destruktion via Sysav kemi.

Icke godkända bekämpningsmedel användes inte på någon av anläggningarna vid tillsynsbesöken.

För att förhindra spill och läckage till omgivningen har fyra företag uppmanats att invalla sina eldningsoljetankar.

Vatten

Flertalet av verksamheterna har egna vattentäkter, vilket innebär att dessa inte mäter vattenförbrukningen.

Dräneringsvatten från växthusen går till viss del till kommunens dagvattennät. Vid mindre anläggningar finns ingen dränering eller vattenuppsamling.

Fyra av växthusanläggningarna har recirkulationssystem av bevattningsvattnet.

Luft

I de fall växthusen inte enbart utnyttjas under sommarhalvåret erfordras stora mängder energi för uppvärmning under vinterhalvåret. Av de nio besökta växthusodlarna odlar fem i växthus med uppvärmning. Som uppvärmning används främst olja. Utsläpp till luft från växthusen sker till största delen från eldning av olja eller naturgas.

Egenkontroll

Besöken på växthusen visade att det inte fanns någon tillfredställande fastställd och nedskrivna fördelning av ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten enligt miljöbalken och föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken. Växthusinnehavarna informerades om lagstiftning rörande egenkontroll och uppmanades att upprätta ett egenkontrollprogram. En förenklad sammanfattning av förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll tilldelades verksamhetsutövaren vid tillsynsbesöket.

Avfall

Sortering av avfall sker i varierande omfattning. Farligt avfall skickas via Sysav Kemi till destruktion. Komposterbart avfall komposteras i flesta fall på respektive anläggning.

MILJÖFÖRVALTNINGEN

Frida Hallqvist
Miljöingenjör